

BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRA
MŰSZAKI TUDOMÁNYTÖRTÉNETI KIADVÁNYOK

21. szám

DR. MÓRA LÁSZLÓ

ZEMPLÉN GÉZA

A HAZAI TUDOMÁNYOS SZERVES KÉMIA
MEGALAPÍTÓJA

(1883—1956)

BUDAPEST, 1971

86
Készült
a Nehézipari Minisztérium Nehézvegyipari Kutató Intézet
és a Magyar Vegyészeti Múzeum támogatásával

379678

Az előszót írta és a tanulmányt lektorálta

DR. BOGNÁR REZSŐ

Kossuth-díjas akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár

A kiadásért felelős: dr. Héberger Károly könyvtárigazgató
71.6883.66-19-2 Alföldi Nyomda, Debrecen

TARTALOM

ELŐSZÓ. Írta: Dr. Bognár Rezső	7
BEVEZETÉS	11

I. FEJEZET. ÉLETE

1.1 Gyermekkor, gimnáziumi évek	13
1.2 Egyetemi tanulmányok, az Eötvös Kollégiumban	22
1.3 Gyakorló évek Selmecbányán és Berlinben	31
1.4 A József Műegyetem szerves kémiai katedrájának alapítása és megszervezése	44
1.5 Kutatások a húszas-harmincas években	56
1.6 A Kossuth-díjas akadémikus a felszabadulás utáni időben	76

II. FEJEZET. A KUTATÓ TUDÓS ÉS GYAKORLATI VEGYÉSZ

2.1 A szerves kémiai kutatás kialakulása hazánkban	84
2.2 Közös kutatások Fischer Emillel	86
2.3 Tudományos munkássága és eredményei	93
2.31 A Zemplén-féle nátriummetilátos elszappanosítás	94
2.32 A Zemplén-féle cukorlebontás	96
2.33 Vizsgálatok a Zemplén-féle higanyacetátos módszerrel	101
2.331 Glükózid szintézisek a higanyacetátos módszerrel	101
2.332 Oligoszacharid szintézisek a higanyacetátos módszerrel	102
2.34 Flavonoid vizsgálatok	107
2.35 Cukorformazán vizsgálatok	110
2.4 Szakkönyvírói munkássága, a „Szerves kémia” c. műve	113
2.5 Ipari tevékenysége	124

III. FEJEZET. A PEDAGÓGUS ÉS OKTATÁSPOLITIKUS

3.1 A selmecbányai Bányászati és Erdészeti Főiskola erdészeti kémiai tanszékén	133
3.2 A Budapesti Műszaki Egyetem szerves kémiai tanszék fejlődése	139
3.21 Elhelyezés, felszerelés, könyvtár	139
3.22 Program, tanterv, órarend	149

3.23 Pedagógusi működése, a Zemplén-iskola	155
3.3 A vegyészmérnöki kar élén	170
3.4 A természettudományos ismeretterjesztés szolgálatában	177

IV. FEJEZET. ZEMPLÉN GÉZA-BIBLIOGRÁFIA

4.1 Szakirodalmi munkáinak jegyzéke	188
4.11 Tudományos és ismeretterjesztő művek	189
4.12 Szabadalmak	209
4.2 Személyére vonatkozó válogatott irodalom, dokumentum és ábrázolás	
4.21 Publikációk	210
4.22 Dokumentumok, ábrázolások	212
NÉVMUTATÓ	213
IDEGEN NYELVŰ ÖSSZEFOGLALÁSOK	217